

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LX. ÉVFOLYAM • 668. SZÁM

2.

2016. FEBRUÁR

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Bizsereg

Bizsereg belül valami,
mintha a szív s a lélek
egymás fülébe súgnának,
összebeszelnének.
Fülcimpád is elpirul,
ha rád néz, nincsen pardon,
dadogsz, amikor rádnevet,
már fordulnál is sarkon.
Bebújnál a föld alá,
s míg bátorítod magadat,
szeretete jeléül –
meghúzza a hajdat.

LÁSZLÓ NOÉMI

Szerелеm

Bosszúság a szerelem:
ha nem szeret, szeretem,
ha szeret, nem szeretem,
bosszúság a szerelem.

Bolondság a szerelem:
ha elkerget, követem,
ha követ, elkergetem,
bolondság a szerelem.

Hajcihó a szerelem:
ha megcibál, szenvedem,
ha kicsúfol, engedem,
hajcihó a szerelem.

Szeleburdi szerelem:
ha pityereg, nevetem,
ha kinevet, szeretem,
szeleburdi szerelem.

SZŐCS MARGIT

Bál a versben

Ez a vers egy bálterem,
a táncos benne terem.
Pillantás, ha rávetül,
a verszene felzendül.
Szólóz a magánhangzó,
kontráz a mássalhangzó.
Ihaj-csuhaj, macskaméz,
hányan ropják, oda nézz!
Alany sorban az első,
oldalán lejt a jelző,
izma feszül erősre
a kállai kettősre.
Állítmány kéri tárgyát:
engedd el a bú szárnyát,
ne orroljunk egymásra,
felkérek egy csárdásra.
Határozó toporog,
a sarokban szomorog:
aki itt van, mind járja,
neki pedig nincs párja.
A helyzetet felméri:
az állítmányt lekéri.
Írásjelek mókáznak,
víg verslábak bokáznak.
Már minden fej kóvályog,
szédülnek a szópárok.
Ihaj-csuhaj, tűzfészek,
megszöktek a zenészek.

CSEH KATALIN versei

Jégtündér

Jégtündér, kedves Jégtündér,
lekedbe új vágy már nem fér,
Tűzkirályfiba beleszerettél,
jégmezőkön át utánamentél...

Hóemberekre nem hallgattál,
Tűzkirályfiba belehabarodtál.
Szerelem lángja éget, bolygat,
jégcsap-szíved lassan elolvad...

Tűztündér

Tűztündér, kedves Tűztündér,
lekedbe új vágy már nem fér,
Jégkirályfiba beleszerettél,
tűz-mezőkön át utánamentél...

Tűztársaidra nem hallgattál,
Jégkirályfiba belehabarodtál.
Hús szerelem nyugodni nem hagy,
tűzgolyó-szíved lassan megfagy.

Bútorok bálja

Nagy készülődés folyt a gyerekszobában. Minden bútor a közelgő bálról sutyorgott. Csak egyvalaki búsuit: S. P. Aletta, becenevén Letti, az emeleti ablak.

– Hogyan mehetnék bálba így?! – töprengett.
 – Bárcsak én is olyan díszes huzatot hordanék, mint Klotild, a kanapé, vagy csipkésset, mint Rozoga mama, az ágy! Hogy Cifranciról, a tükörről ne is beszéljünk, hisz ő naponta legalább tízszer toalettet vált. De neeeem, csupaszon kell várnom a bál kezdetét, mert ha lenne rajtam valami dísz, akkor ugyebár nem lehetne használni engem. De én nem szoros akarok lenni, hanem szép! – suhintotta meg szárnyát durcásan. A hirtelen mozdulattól megzörrentek az ablaküvegek. – Na még ez is, olyan törékeny vagyok, hogy már mérges sem lehetek! – kesergett.

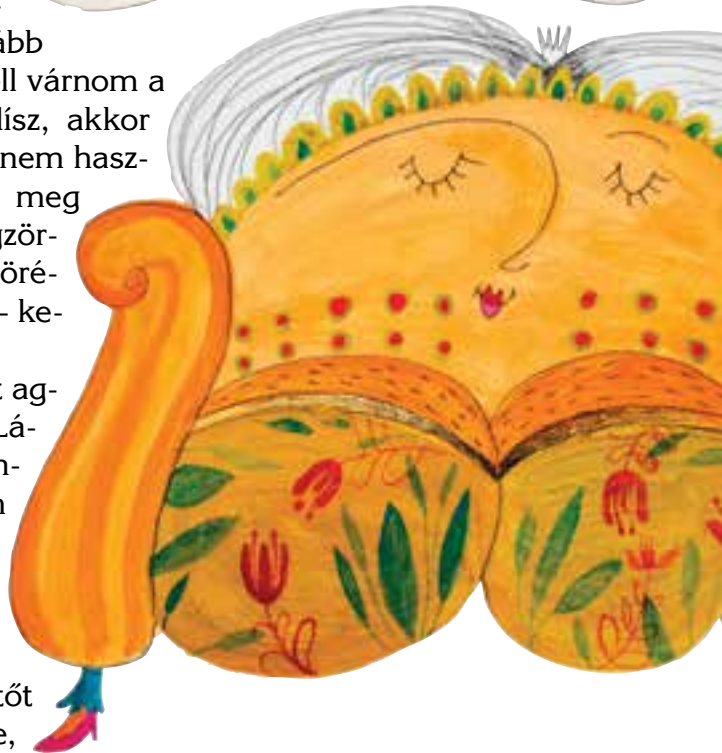
– Csitulj, lányom, nem az a fontos, hogy mit aggatsz magadra! – nyugtatta Rozoga mama. – Látd, hiába terítenek rám akármilyen színes rongyot, ha a csontjaim

korhadtak az időtől, s bizony már a szű is másnál bérel lakást... De se baj, a fodros barackszínű ágyterítőt veszem fel ma este, s táncolok egy jót! – vigasztalódott saját ötletétől az ósdi ágy.

– Na maga is jól bátorít. Én meg vehetem a poros függönyköpenyemet. S mi van a köpeny alatt, na miii? A kopár ablaküveg, az van meg a szálkás keret. Ó, hogy vinné el a huzat ezt az esti bált! Ráadásul olyan hideg van, vacog minden porcikám.

– Tudom én, hogy miért nyikorogsz, annyira átlátszó vagy! – szólt közbe Cifranci, a tükör. – Attól félsz, hogy Bükk Kázmér nem fog veled táncolni. És így is lesz, mert az ajtófiú egész este csakis velem keringőzik majd. Rajtad keresztülnéz... – biggyesztette csúfondárosan a száját Cifranci.

Letti ettől még jobban nekibúsuit, mert valóban a szép szál Bükk Kázmérra, az ajtóra gondolt, amióta az megjelent a bejáratnál. És persze, hogy nem fog ránézni, mit is nézne rajta. Közben meg egyre hidegebb van. Na, majd vacogva lesheti egész este a boldog párt – szomorodott Letti.

Eközben a többiek izgatottan készülődtek. A komód kért a fiókjától egy csipketerítőt, a falak árnyékból és pókhálóból szőtt, finom ruhákat próbálgattak. A pamlag meg a hintaszék minden fellelhető csecsebecsét magára aggatott, s illegett-billegett Cifrancit előtt. A tükörlány megvető mosollyal nézte ezt, hiszen tudta, az ő vakító szépsége lesz egyedül hatással Kázmérra, akiért az ő szíve is dobogott.

Közben beesteledett. Letti elszontyolodva ült, állig függönybe burkolózva. Érezte, hogy szilánkokra hasítja a hideg. A kinti havas hideg és az a másik, még rosszabb, ami belülről áradt.

Tízet ütött a falóra.

– Kezdődik a bál – sóhajtott Letti lemondóan.

Mindenki megérkezett már, csak Bükk Kázmér hiányzott. Aztán belépett ő is. Domború mellkasán vadonatúj virágos matrica fénylett. Letti a függöny mögül kibújt, hogy jobban lássa, és akkor:

– Ki ez a gyönyörűség? – lépett egyet Kázmér.

– Igen, most vette észre Cifrancit – gondolta Letti.

– Úgy ragyogsz, alig merek rád nézni! – áradozott tovább Kázmér.

– Na persze, nem is lehet, mert pontosan a lámpát tükrözi vissza! – gondolta gonoszkodva az ablaklány.

– Ha táncolsz velem, én bármire nyitott vagyok – suttozta a Bükk ficsúr, és Letti legnagyobb meglepetésére valaki kilincsen fogta.

– Kázmér?! – suttozta a kis ablak boldogan.

A többiek ránéztek, és egyszerre megértették: nem, Kázmér nem túlozott, amikor gyönyörűnek nevezte. Lettin csodás ruha sziporkázott. Hófehér levelek, indák, szirmok könnyű csipkéjéből állt, és úgy illett a kis ablakra, mintha ráöntötték volna.

Letti kecsesen nyújtotta kilincset Kázmérnak, s keringöztek egész éjjel.

Másnap reggel még mindenki pihent a szobában, amikor berontott Sári:

– Anyaaa, nézd, mi történt az ablakkal! – ráncigálta be szobájába anyát.

– Jaj, de szép jégvirág! – csapta össze a kezét anya.

Csak később jutott eszébe, hogy amióta az ablakokat kicserélték, nem nyílt rajtuk jégvirág.

DERÜLJ, DERÜLJ!

DÖBRENTEY ILDIKÓ

A kacagó kiráylányok

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy tükörpalota, s abban öt kacagó, kergetőző kiráylány: Aranyka, Bíborka, Égszínkék, Örökzöld és Szivárvány.

Minden májusban ellátogatott hozzájuk Messzi Nagybácsi. Fényes égi járművel érkezett, és fodros ruhákat meg szalagokat hozott a kiráylányoknak. Ők ettől még csengőbben kacagtak, és még fürgébben kergetőztek.

Teltek-múltak az évek. A kiráylányok eladósorba kerültek. Vőlegényről álmodoztak, ám közben naphosszat csak játszottak, kacagtak és kergetőztek.

– Gyerekek még, nem kisasszonyok! – legyintett Messzi Nagybácsi.

Egy májusi napon Aranyka kergetőzés közben kitekintett az ablakon.

– Bácsikám! – csapta össze a kezét. – Őt szép királyfi közeledik a palotánk felé! Az első, az aranszőrényű paripán lovagló, biztosan értem jön!

A többiek is az ablakhoz futottak:

– A bíbor ruhás az én párom!

– A kék szemű az enyém!

– A zöld palástos engem kér meg!

– A szivárványos herceg az én vőlegényem!

Az öt királyfi azonban más irányba sétált tovább. A viháncoló kiráylányokat észre sem vették.

– Bácsikám! Elmegy az aranszórú paripán lovagló!

– Elmegy a bíbor ruhás!

– Itthagya a kék szemű!

– A zöld palástos!

– A szivárványos!

Most az egyszer nem kacagtak, hanem keservesen rítottak a kiráylányok.

– Kisasszonyok már, nem gyerekek! – hümmögött Messzi Nagybácsi, és következő májusban egy árva fodros ruha nem sok, annyit sem hozott a kiráylányoknak. Hozott viszont helyette egy sárga dobozkat.

– Mit kezdjünk mi ezzel? – nyafogtak a kiráylányok, amikor meglátták, hogy mindössze öt babszem csúfkodik a doboz alján.

– Ültessétek el! – mosolygott Messzi Nagybácsi.

– Ültessük el?! – hüledeztek a kiráylányok.

– De előbb ássátok fel a kertet – magyarázta Messzi Nagybácsi.

– Ássuk fel? – próbálgatták az ásót a kiráylányok.

– Aztán locsoljátok az ültetvényt!

– Locsoljuk az ültetvényt?

A kiráylányok izgalommal ástak, ültettek, locsoltak, és a magok egykettőre kihajtottak. Hosszú indát eresztettek. Az inda a kerítésre futott, és szép zöld hűvelyeket termett.

– Ez itt a zöldbab – mutatta Messzi Nagybácsi.

– Ez itt a zöldbab! – örvendeztek a kiráylányok.

– Leszedhetitek! – diktálta Messzi Nagybácsi.

– Leszedhetjük! – ujjongtak a kiráylányok.

– Aprítsátok fel!

– Aprítsuk fel!

– Rakjatok tüzet!

– Rakjunk tüzet!

– Merítsetek vizet!

– Merítsünk vizet!

- Kössetek kötényt!
- Kössünk kötényt!
- Pirítsatok rántást!
- Pirítsunk rántást!
- Vágjatok hagymát!
- Vágjunk hagymát!
- Szórjatok paprikát!
- Szórjunk paprikát!
- Aprítsatok petrezselymet!
- Aprítsunk petrezselymet!
- Törjetek fokhagymát!
- Törjünk fokhagymát!

Sürgött-forgott az öt királylány, pirosodtak a tűz mellett, mint a muskátlivirágok. Egyik kavart, másik habart, harmadik terített, negyedik mosogattott, ötödik a követ törölgette.

Arra sétált az öt királyfi. Megcsapta az orrukát a jó fokhagymás bablevesszag, arra megtorpantak

- Jöjjenek beljebb, ne vigyék el az álmunkat! - tártá szélesre a kaput Messzi Nagybácsi. - Isten hozta a vendégeket! Üljenek asztalhoz.

A királylányok pirulva szedték tele a tányérokat: Aranyka az aranszőrű paripán lovaglókirályfiét, Bóborka a bíbor ruhás hercegét, Égszínkék a kék szeműét, Örökzöld a zöld palástosét, szivárvány a szivárványos lovagét.

Azok ott mindjárt megkérték az öt királylány kezét. Amikor következő májusban Messzi Nagybácsi megérkezett, olyan hét országra szóló lakodalmat csaptak, hogy még a futóbab indái is táncot roptak. Én is ott voltam, három napig mulattam, ezt a mesét is onnan hoztam.

HÚSHAGYÓTÓL HÚSVÉTIG

A régi falu élete együtt lüktetett a természettel. Míg erdő-
mező téli álmát aludta, többet pihent az ember is: csak
az állatokat és a ház körüli teendőket kellett ellátnia, jutott
ideje esküvőkre, névnapozásra, farsang végén pedig három napig tartó mulatságra.

Farsang utolsó napján, *húshagyókedden* nagy lakomával zárták a dínomdánomok
időszakát. Ezután kerek negyven napig nem ettek húst, nem rendeztek mulatságot.
Nagyböjt első napja, *hamvazószerda* a bűnbánaté. A pap hamuval keresztet tett hívei
homlokára: emlékezz, hogy porból lettél, és porrá leszel. Az ima, a böjt fegyelme, áldo-
zata erőt adott a torkosság és minden emberi gyarlóság leküzdéséhez.

A hosszú böjt után olyan felszabadító diadallal érkezett meg a feltámadás örömné-
pe, mint tél után a kikelet. A testben, lélekben megtisztult ember ismét húst vett
magához – innen a *Húsvét* név.

A ma oly divatos tisztítókúra nem más, mint vallásos indíték nélküli böjt. Ez is fontos
és egészséges, de csak a testünkben végez nagytakarítást. A böjt viszont a lelket is tisztára mossa.

Azért mesélek nektek népünk szokásairól, életének régi
rendjéről, hogy együtt próbáljuk kijavítani azt, amit a mi
korunk rosszul csinál. Életünk legtöbb területén nagyon
nehéz változtatnunk, de étkezési szokásainkon most azon-
nal elkezdhetünk javítani.

A régiek nem a táplálkozási szakember tanácsára éltek
egészségesebben, mint mi, hanem életük szigorúbb rendje
és nagyobb terhei miatt: kevesebbet ettek, és többet
mozogtak. Állatot tartani, földet művelni a szobában ülve
nem lehet. A fizikai munkához több energia kell, miért ettek
mégis kevesebbet őseink? Azért, mert kapálás, fejtés köz-
ben nem lehetett majszolni, nagy volt a család, be kellett
osztani, ha elfogyott, nem szaladhat-
tak az üzletbe, hiszen nem volt üzlet, s
amikor már nyílt egy-egy kis szatócs-
bolt, abban nem élelmet, hanem ipari
cikkeket árultak.

**Miért nem árultak
élelmet a hajdani
falusi boltokban?**

Megeszed az iskolakiflit? Megiszod a tejet?

Milyen könnyedén dobjuk el a pénzen vett ételt, hát még
az ajándékba kapottat! Aki viszont maga termel meg min-
den falatot, nem pazarol, és nem habzsol. A régiek meg-
szenvetdtek és tisztelték az áldozatot, ami minden ételünk-
ben benne van. A természettel szorosabb kapcsolatban élő
hunok, a honvisszafoglaló magyarok megköszönték ezt az
áldozatot a napnak, a földnek, a magnak, az állatnak.

A keresztény magyar falu is sokáig megőrizte, néhol még ma is őrzi az étkezés áldozati szertartás-jellegét. A karácsonyi étkek mind-mind jelképes üzenetet hordoznak, a húsvéti ételt a templomban szentelik meg, de a leghétköznapibb étkezésnek is méltóságot ad az előtte és utána elmondott hálaíma.

Eleink ételt soha nem dobtak el, a maradékot (ha volt) az állatoknak adták. A kenyeret különösen tisztelték. Megszegés előtt a késsel keresztet rajzoltak rá, a leejtett falatot lefújták, megcsókolták, úgy ették meg.

Minden étel, de az otthon sült kenyér különösen őrizte az édesanya kezének erejét, melegét, sőt a kovász révén a már emlékké vált nagyanyók, dédikék szeretetét is.

Akinek ilyen ősi és gazdag a nyelve, a szellemi, tárgyi műveltsége, mint a magyaroknak, annak nem lehet kezdetleges a főzés-tudománya sem. Nagyon messzi múltba vezet vissza az egészséges alapanyagok, a durumbúza, a mangalica, a zöldségek, gyümölcsök, zöldfűszerek használata, a bográcsban, lábasban való főzés, párolás, a hús-, zöldség- és tejpor, a szárítottészta készítésnek titka. A leves, a gulyás mindig fő eledelünk volt. Azért oly tápláló és egészséges, mert jelképes összhangot teremt a kerek világ elemei, a föld, a levegő, a víz, a tűz között: összefő a vízben a zöldség, a hús, a fűszer.

Őseink kevesebb húst ettek, cukrot szinte egyáltalán nem. Édességük a méz, a friss, aszalt, befőzött gyümölcs volt. Hétköznap főleg krumpelit, puliszkát, kenyeret, lepényt, sokféle kását, főzeléket, tejet, túrót fogyasztottak, húst inkább csak vasárnap, ünnepeken és a nagy dologidőben. A szegényeknek sokszor a kapáláshoz sem jutott más, csak rántott leves, kenyér, hagyma.

Remélem, kis olvasóm, hogy nem éhesen olvastad ezt a mesét. Kívánom, hogy sokan üljétek körül az asztalt, mindig jusson összhanggal tápláló leves a tányérotokba, és sose feledjétek Egyvalakit meghívni: jöjj el, légy vendégünk!

Zsigmond Emese

Van mesénk is, népdalunk is erről? Írjátok meg a címüket.

Novemberi megfejtések: Az Árpád-kori cserépbogrács füle azért állt befele, hogy a függesztőkötél ne égjen meg. A mézeskalácsos is dúcba nyomkodja bele a tésztát, akárcsak a kályhacsempés az agyagot. A pásztorok között a csikós áll a ranglétra legfelső, a kondás a legalsó fokán. **Nyertesek:** Mihály Szidónia, Lövete; a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Iskola III. D osztálya; a makfalvi III. osztály.

**Havonta
3 díjat!**

Fu Cáng, a kincses sárkány

Éjfélre járhatott már, amikor a sárkányhajó-versenyt követő lampionúsztatás véget ért. A folyó olyan volt, mintha a csillagok fürdőkádja lenne.

Boldizsár és Long a sok zongzitól eltelten búcsúzott az asztaltársaságtól. Tyhü Jüen, a költő még marasztalta őket:

– Szeretnék útravalóul egy verset adni Boldizsárnak. Nem én írtam, hanem a tudós Huang barátunktól tanultam, akinek szinte sohasem hallani szavát, mert azt tartja, hogy a bölcsesség a hallgatásban rejlik. Hallgassátok hát a verset:

*Tyhiong tyhiong páj thul
Dong dzou szi ku. .
Í pu rú szin
Ren pu rú ku.*

Jáde-ékes, jáde-szép fehér nyúl
Keletnek mén, majd nyugatnak fordul.
Ruhák közül válaszd az újat.
Barátságból legjobb a régi.

Boldizsár megköszönte az útravalót, intett Longnak, hogy indulhatnak, és a folyó fel-színére emelkedtek. A sárkány szárnyával a távolba mutatott.

– Látod ott azt a hegyet? Az utunk következő állomása. Egy hosszú barlangrendszerben ott tanyázik Fu Cáng, a kincsek őrizője. Híres ékszerész és ötvösmester.

A barlang bejáratánál egy tigris feküdt. Érkezésükre felkapta fejét, körülszaglászott.

– Ne félj, nem bánt, régi ismerősök vagyunk – szolt Long Boldizsár megszeppenését látva. A tigris barátsága jeléül felállt, és Boldizsár lábához dörgölődött.

– Pihenjünk le mi is reggelig, hogy ne háborgassuk az éjszaka közepén Fu Cángot – indítványozta Long.

Azzal a tigris mellé heveredtek a puha mohára, és jót aludtak a cirógató holdfényben.

Reggel átpréselték magukat a szűk járaton, és megérkeztek a sárkány ötvösműhelyébe, egy hatalmas cseppkőbarlangba.

Fu Cángot a márványasztal mellett találták, bányászlámpák sokasága világított körülötte, két szemüregében nagyítólencsék villogtak, füléből jókora füldugók álltak ki. Finom műszereivel drágaköveket csiszolt-formázott gondosan. A barlang mennyezetéről alácsüngő cseppkőfürtök csillogása megsokszorozta a lámpák fényét. Boldizsárt elbűvölte a látvány nagyszerűsége.

– Jó reggelt – köszöntötte Long a kincses sárkányt, de az nem látott, nem hallott az elmélyült munkálkodástól és a füldugóktól.

Long szárnyával megérintette a vállát, mire Fu Cáng felnézett, kivette füléből a füldugókat, és örvendezve üdvözölte vendégét:

– Jó reggelt! Végre rám nyitja valaki az ajtót.

– Nem valaki, hanem valakik. Magammal hoztam ember-barátomat, Boldizsárt, hogy megmutassam neki kincseidet. Már az éjszaka folyamán megérkeztünk, de nem akarunk felébreszteni.

– Nicsak, nicsak, milyen helyes emberpalánta – fordult Boldizsár felé Fu Cáng. – Nyugodtan bejöhettetek volna, mert már évek óta nem jön álom a szememre. Olyan zaj van körülöttem, hogy füldugóval sem bírok elaludni

– Zaj? Itt a hegy gyomrában? – csodálkozott Long.

– Hallgassunk csak el, és győződjetek meg a saját fületekkel – mondta Fu Cáng.

És valóban, ahogy abba hagyták a beszélgetést, olyan hangok hallatszottak, mintha óriásdongók egész raja szorult volna egy befőttes üvegbe:

– Dzzuummm, dzzuummm, vvvuummm, vvvuummm...

Fu Cáng bevezette vendégeit a szomszédos barlang-helyiségbe, melynek falát óriási pókhálóként mintázták a tág repedések. Long meg Boldizsár bekukucskált egy repedésbe. Egy autópálya alagútját látták, melyben megállás nélkül száguldoztak a járművek. Nyomukban sebesen nyüzsgő hangkukacok fúródtak a repedésekbe.

– De ennél nagyobb károm is keletkezett – áradt a panasz Fu Cángból. – Amikor az alagutat robbantották, kincseskamráim nagy része megrongálódott.

Fu Cáng felragadott egy bányászlámpát, és beomlott barlangtereken vezette át vendégeit. A két barát megrendült a pusztítás láttán.

– Szegény Fu Cáng, kellene segítenünk rajta – súgta Boldizsár Long fülébe.

– Én is erre gondoltam – mondta Long.

Kértek a sárkánytól néhány szerszámot, és máris hozzáláttak a munkához. Elsőként

a hálósobát hangszigetelték: begipszelték a repedéseket. Aztán a beomlott termekben szabadították ki a kincseket az omladék alól. Keményen dolgoztak egy kerek hétig, de végül rendberakták a barlangrendszert.

Fu Cáng meghatódva köszönte meg segítségüket:

– Még álmomban sem hittem, hogy valaha régi pompájában látom birodalmam. Há-lám jeléül én is megajándékozlak valamivel benneteket. Műhelyem mellett van egy titkos terem. Egy barátom lakik benne már harminc éve. Ő is kincseket őriz, de az ő kincsei láthatatlanok.

Fu Cáng elmozdította a háta mögötti követ, mire ajtó méretű nyílás keletkezett a fal-ban. A szomszédos barlang sötét volt, csak a szűk sziklarésen áramlott be egy fénynya-láb, mely átlósan szelte keresztbe a helyiséget. A derengésben egy remetét láttak. Arcán mosoly pihent. Kezével intett a bejövőknek, hogy üljenek le melléje a földre.

A társaság csendben ült egy ideig, aztán valahonnan előkúszott egy kígyó. Megállt előttük, majd farkára támaszkodva a levegőbe nyújtózott, és zenélni kezdett. Nagyon fi-nom muzsika áradt belőle. Boldizsár érezte, hogy teste olyanná válik, mint egy tollpihe.

A zene után felálltak, és búcsút intettek a remetének. Boldizsár elővette zsebéből az útra csomagolt, maradék zongzit, átnyújtotta a remetének, majd visszatértek Fu Cáng műhelyébe, és a kellemes csendben leheveredtek a tűz mellé.

LACKFI JÁNOS

Ricsajozók

Részlet

Mondja az apukám: – *Ne zajongj, kincsem, Hát már egy cseppnyi nyugtom sincsen?* Ám ha körülnézek, ugye, látom, Minden zajt csap e kerget világon.

Zaj van a boltban, a liftben, a bálban,
Képtárban, a bárban, a várban, a gyárban,
Zene szól véges-végig a buszban,
Zenél a sofőr, nincs mód, hogy megússzam.

Fülzenével járunk az utcán,
Mindenki zenét hallgat a cuccán:
Mobilon, walkmanen, MP3-on.
Zenebúrárt hord mindenki, látom.

Zajong a vendéglőben a tévé,
Zajong a kávégépből a kávé,
Zajjal töltve az este, a hangár,
Mindenki hiphopra riszálva flangál.

Kertkapu, varroda, villamos, autó,
Hilti, betonkeverő, mozi, diszkó.
Zajong a föld kerekén ma minden,
Mért pont én legyek egyedül csendben?

FŐCZE KORNÉLIA

A zaj és a csend

Zaj a csendet kergeti.
Így akarja kiűzni
városokból, otthonokból.
Nem is értem, hogy mi okból...
Tudjátok, mit tehetünk,
hogy a csendnek segítsünk?
Lármát soha ne csináljunk,
szépen szóljunk, halkan járjunk!

CSEH KATALIN

Ricsaj Ricsi

Csönd házaspárnak fia született,
csak szegényke zajosra sikeredett.
Egész nap bömböl, visong és ordít,
békességnek, hallgatásnak hátat fordít,
körülötte óriási a hajcihő,
röpül mindenféle papucs és cipő...
Anyja, apja egyre kesereg,
hogy kire ütött ez a gyerek.
Addig-addig sopánkodnak,
hangoskodnak, jajveszékelnek,
hogy ők is, láss csodát, zajosak lesznek.
Ricsajban élnek most mind a hárman,
csöndnek nyoma sincs már a házban.

A szomszédok is rendre elköltöztek,
senki sincs már a környéken, csak ők:
Ricsaj Ricsi s a lármázó szülők.
Ha arra jársz, látogasd meg bátran őket,
vigyél nekik díszdobozban pihe-puha csöndet.

A bányavirág

Népmonda

ATorockói-havasok zegzugaiban, szurdokvölgyei mélyén a víz barlangokat, vajatokat ásott a finom mészkőben. Ezen barlangok nemegyszer szolgáltak menedékkül, ha pusztított a tatár, vagy előzőlötté vidékünket a török. Lassan kipuhatóták a helybeliek a barlangok hollétét, melyik biztonságos, melyik nehezen megközelíthető. Volt azonban olyan is, melynek voltát nem szívesen adták tudtul mindenkinek, féltésből, hogy illetéktelen kezek meg ne rongálják a bányavirágokat. Így hívták a különös alakú cseppköveket. A csodás cseppköveket nem bántották, sőt mint talizmánokat védték. Úgy tartották, hogy ezek letörésével együtt jár a balszerencse.

Élt a faluban egy K. nevű legény, aki sikertelenül udvarolgatott egy finnyás lánynak. Hogy megnyerje kegyeit, olyan ígéretet tett, amelyet nem lett volna szabad. Neki

ígérte a legszebb bányavirágot, amiről mindenki tudta, hogy tilos leszedni. Szerencsére nem ismerték a helyet, ahol terem, csupán az öregek regélgettek még róla. Hát ez a legény sokszoros elszántsággal kereste a csodavirágot. Addig-addig, míg egy napon a sok hasoncsúzás, fáklyafüst meghozta az eredményét. Megpillantotta a csodát, melyet már régen nem látott emberi szem. A föld mélyének kincsét. Annyira megbabonázta a látvány, hogy szinte részegen tért haza. Még azt is elfeledte, hogy le akarta szedni. Tartott ez a mámor egy darabig, úgy őrizte a titkot, hogy még a szülei is csak egy kicsit betegnek látták, de semmit sem tudtak meg a felfedezéséből. Na, de pontosabban csak szombat estig tartott, mert akkor már fel kellett vágni valamivel a lány előtt. Próbálta meggyőzni, hogy mégiscsak kár azt leszedni, inkább elviszi a lányt, és megmutatja. Ám minden szava falra hányt borsónak bizonyult. Valóságos kín volt a titokkal élni, ugyanakkor a lány szemrehányásainak ellenállni.

Elindult hát K., hogy ő bizony mégiscsak leszedi a bányavirágot, legyen, ami lesz. Összeszorult szívvel, de leereszkedett a barlangba, sóhajtott vagy kettőt, aztán letörte... Hirtelen olyan fényesség támadt, hogy azt hitte, megvakul. Ekkor egy hangot hallott, s azonnal tudta, hogy a bánya tündére szól hozzá:

– Letépted a legcsodásabb bányavirágot, hogy csak te örvendhess ragyogásának. Századok múlnak majd el, és nem láthat emberi szem ilyet újra! Nem engedem nyílni többé, míg családod egyetlen tagja is él e völgyben!

Többet nem mondott a tündér. A legény szinte megtébolyultan hagyta el a barlangot, később a völgyet is, csakhogy visszafordítsa az átkot. Még a lányt is feledni bírta, csak atyjafiait nem győzhette meg, hogy lépjenek ők is vándorútra.

Ezért nem termett azóta újabb bányavirág, nem is terem, míg K. nevű él a faluban. Hogy utána lát-e még valaki ilyen csodát? Ki tudná megmondani?

Hős Judit

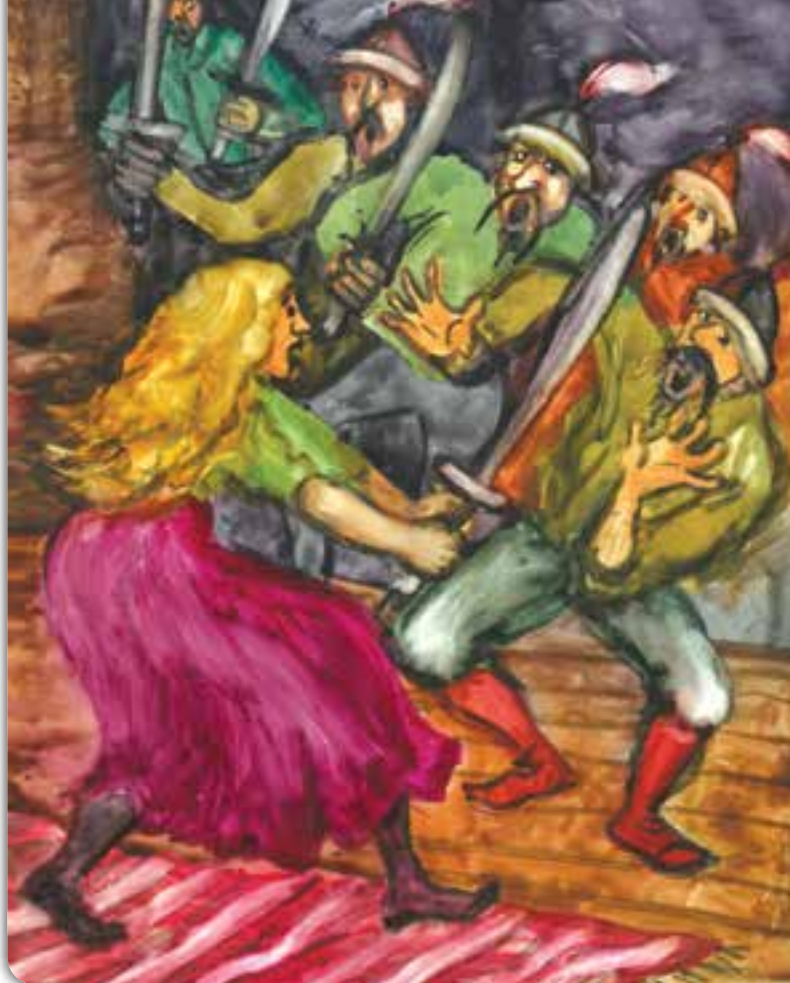
Népmonda

Nem egy példa akad a székelység történetében arra, hogy egy-egy féltelmet nem ismerő lány éppoly hősiezen harcolt az ellenséggel, mint a harc-edzett férfiak. Az egyik tatárbetörés idején a rablók egy csíkszentmihályi lófő házát rohanták le, a ház urát és annak feleségét foglyul ejtették. Lányuk, Judit, egy csodaszép és fölöttébb tüzes hajadon, nem állt kötélnek, felkapta apja kardját, és egymaga szembeszállt a támadókkal.

A tatárok összenéztek, röhögni kezdtek, majd rárontottak Juditra, hogy erővel lefoghják. Keservesen megbánták. A párduc-ként harcoló lány kilenc tatárt vágott le. A sebesültek kiáltásaira összegyűlt a faluszerzte fosztogató tatár sereg. Judit szülei ezt látván kérve kérték lányukat, hogy inkább hagyja magát ő is rabszíjra fűzni, majd csak kiszabadítja mindnyájukat valaki.

– Inkább itt halok meg, minthogy a tatár foglya legyek! – kiáltotta Judit, azzal a tatárookra vetette magát.

Amazok hátrahőköltek, és igyekeztek védekezni. A lány úgy forgatta a kardot, mint a szélvész, jó pár kutyafejűt küldött még át a túlvilágra. Aztán megsebesült a jobb karján. Átvette a kardot a balba, és úgy harcolt

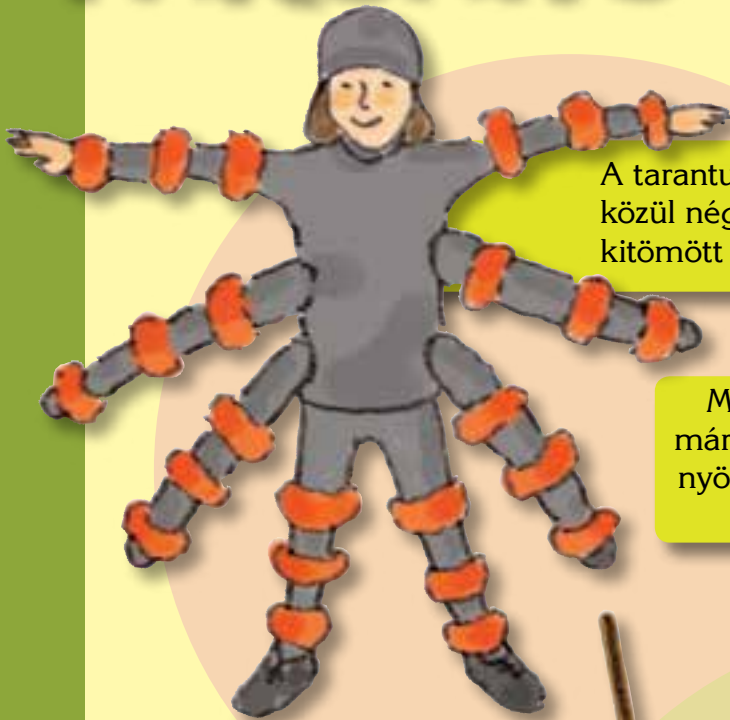
tovább. De nem sokáig bírta. Megszúrták a bal karját is, ekkor hóna alá szorította a kardot, és utolsó erejével belerohant a tatárok csapatába. Ott is lelte halálát, de szabadon halt meg. A tatár sereget elsöpörte a történelem vihara, de Hős Judit emlékét az idők végezetéig őrzik a székelyek.

Elmondta a magyarlapádi Éles Erik Alpár és a csíkszentmihályi Szabó Tamás 2015-ben, a marosvásárhelyi Regemondó Versenyen

Kitaláljátok, melyik mondákat illusztrálták Mekker Melinda diákjai, Szilágyi Mátyás és Márton Dávid a szatmárnémeti Református Gimnáziumból?

FARSANG VAN!

A tarantulapók nyolc végtagja közül négy a sajátod, négy kitömött harisnya.

Még csepereg az eső, de már kisütött a nap, és gyönyörűen ível a szivárvány – mindez a te jelmezeden.

Anyu új felmosója a legjobb bohóc-paróka.

Lúdas Matyi jelmezed akkor lesz igazán nyerő, ha a barátod vállalja Döbrögi szerepét. Csihi-puhi!

Nem éppen egyszerű elkészíteni az emeletes születésnap tortajelmezt, de ha sikerül, biztosan nagy sikered lesz vele a jelmezbálon.

Nyakában fényképezőgép, zsebéből térkép kandikál ki, hatalmas fagyit nyalogat – ő a külföldi turista.

Az üzleti jelmez drága és elcsépett. Ne nyaggasd anyut, hogy vásároljon pókember- vagy Csipkerózsika-ruhát, inkább válogass otthon elkészíthető ötleteink közül.

Malackának mindene, még az arca is rózsaszín, csak az orrát festették fehérre.

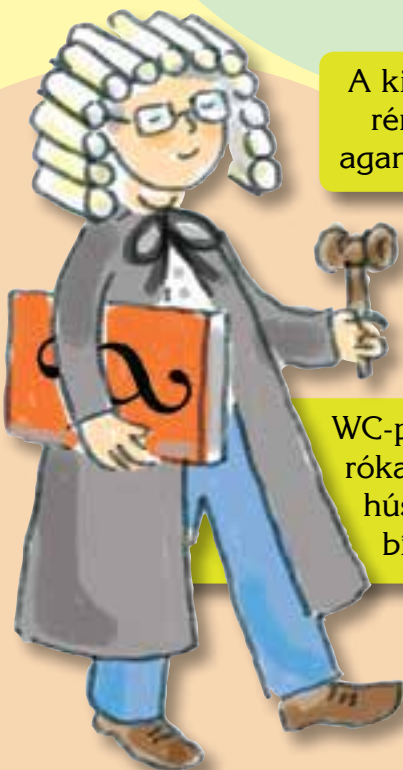
Az öltöztetőbaba ruhája papírból van, s ha mereven tartod kezéd, lábad, mintha a teste is karton lenne.

Rugalmas alumínium szel- lőztetőcsőből nőtt a trombitáló elefántvezér ormánya.

Óriási paletta és ecset, apa összefestett régi inge – kész is a festőművész jelmeze.

A kitömött kesztyű rénszarvasborjú agancsává válhat.

WC-papír gurigákból készült pa- róka, szemüveg, hatalmas könyv, húspotyoló – ezek az igazságos bíró-jelmez kellékei.

Ha apu barkács-kedvében van, világíthat is a jelzőlámpa. Mikor mehetünk át?

Élet a föld alatt

Hideg van. Dermesztő északi szél söpör végig a tájon. Kihaltak tűnik erdő-mező, az állatok azonban nem tűntek el, csak elrejtőztek, ki hová tudott. Odvakban összegömbölyödve pihennek a pelék, rőzserakások alatt húzódik meg a sündisznó. A csapatokba verődött őzek és szarvasok a déli fekvésű domboldalakat keresik fel, ahova csak-csak odasüt a napocska, és a vékonyabb hóréteg alól könnyebb előkaparni a fűvet és mohát. A róka és a borz kotorékban lapul meg (az utóbbit borzvárnak is nevezik).

Olyan állatok is vannak, amelyek ideiglenesen vagy véglegesen a föld alatt keresnek menedéket. Az ürge és a hörcsög föld alá vájt járatok útvesztőjében vészeli át az időjárás viszontagságait.

Az üregi nyúl, valamennyi házinyúl-fajta őse, a pireneusi félszigetről, a mai Spanyolország területéről származik. A társaságot kedveli, többedmagával valóságos föld alatti labirintust épít. Bokros helyen, egyidőben kezdenek ásni. Külön-külön végzik a „kubikosmunkát”, de valamennyien egy közös helyiség, a „lakószoba” irányába haladnak. Itt pihen, tisztálkodik a társaság, és ide nyílik a főbejárat, amelyet a föld felszínén kis földkupac jelöl. Vannak vészkijáratok is, ahonnan függőleges utak vezetnek a mélybe. Ha üldözik, a menekülő üregi nyúl egyenesen fejest ugrik egy ilyen járatba. A lakószobából kiinduló járatok mentén helyezkednek el a „gyerekszobák”. Ezeket

a kamrákat a nőtények mellükről kitépett, finom pihezszőrrel bélelik ki.

A föld alatti városban klímaberendezés nélkül is állandó a hőmérséklet: télen nem fagy, nyáron nincs kánikula.

A vakond véglegesen a föld alá költözött. Fáradhatatlan földmunkás. Szinte hihetetlen, de 20 perc alatt 6 kg földet lapátol ki a járataiból. Erre oldalt álló, erős karmokban végződő, lapát alakú lába teszi képessé. Vaksi ugyan, de a látásnak nem is venné hasznát a sötétségben. Annál fejlettebb a többi érzékszerve: a szaglása, hallása, tapintása és ízérzékelése. A föld mélyében 200 méterről is megérzi a bogárlárvát, és odasiet, hogy bekapja az ingyencfalatot. Vadászterülete 3000 négyzetméter, mely a vakond apró méretéhez képest valóságos birodalomnak felel meg.

A vakond hasznos, sok országban törvény védi. Rosszul teszi a kertész, ha ásójával elegyengeti az ágyások között éktelenkedő vakondtúrásokat. A földkupacok ugyanis a járatok szellőzéséről gondoskodnak, s ha betömjük őket, a vakond mindenképp újakat készít. Bosszankodás helyett jó lenne, ha belátnánk, hogy ezáltal az embernek is segít: gondoskodik a talaj szellőzéséről, forgatásáról. Közben pedig buzgón pusztítja a kártékony rovarokat, lárvákat.

Nemcsak a mi tájainkon élnek a föld alatt állatkolóniák. Gondoljunk csak az afrikai szavannák kedves állatkáira, a szurikátákra.

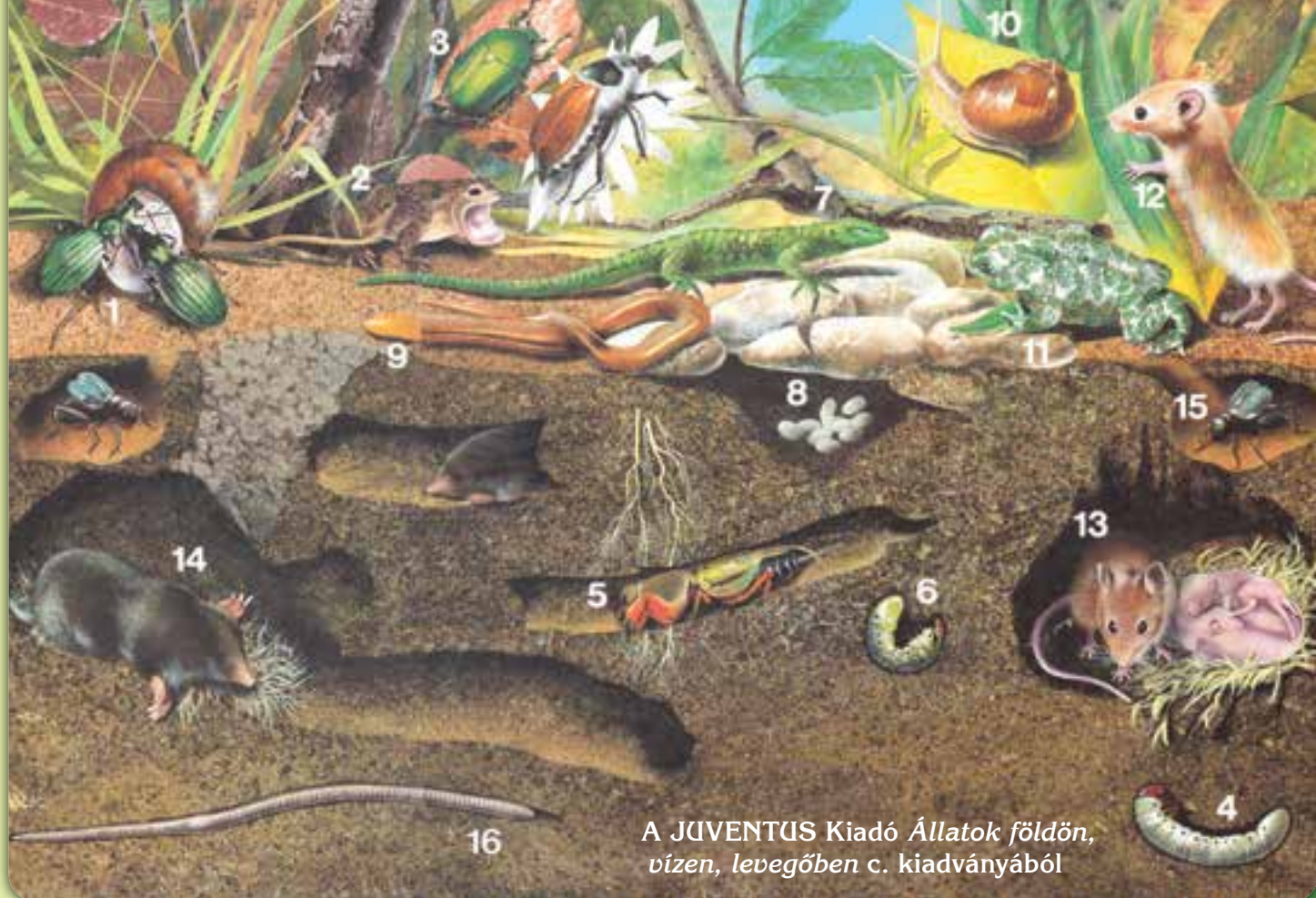
Kiskőpé

**Kedvelt mesehősünk legjobb barátja egy vakond.
Ki ez a mesehős, és hogy hívják a barátját?**

Novemberi megfejtések: A mókus azért nem alszik téli álmat, mert nem halmoz fel zsírréteget a bőre alá, és tél folyamán többször meglátogatja, ha megtalálja, számos éléskamráját.

Nyertesek: Lázár Hanga, Kézdivásárhely; Vencz Tamás, Brassó; a kendi IV. osztály.

A JOVENTUS Kiadó *Állatok földön, vízben, levegőben* c. kiadványából

A rajz nem a telet ábrázolja, de a mélyben a tél nem havas-fagyos, csak álmosabb.

1. Csigarabló 2. Barna varangy 3. Aranyos rózsabogár 4. Aranyos rózsabogár lárvája
5. Lótetű 6. Lótetű lárvája 7. Zöld gyík 8. Gyíktojás 9. Gilisztagyík 10. Éticsiga 11. Zöld varangy 12. Mezei egér 13. Mezei egér üregében 14. Vakond 15. Tücsök 16. Földigiliszta

Különös lakótársak. Az Új-Zélandon élő hidasgyík a legrégebbi gyíkfaj a Földön. Ősei a dinoszauruszok kortársai voltak. Ez a gyík földbe ásott üregekben húzza meg magát. A közelben élő viharmadarak szintén. Néha a „jószomszédi” viszony olyan szoros, hogy a gyík és a viharmadár „összeköltözik”, vagyis ugyanazt a járatot osztják meg egymással. Igaz, alig találkoznak, hiszen „ellentétes műszakban” tevékenykednek: a viharmadár nappal, a gyík pedig éjjel.

Az üregi bagoly Kanada és a Tűzföld között, az amerikai kontinens nyugati részén, nyílt területen él. A prérikuttyák és más

rágcsálók által vájt föld alatti járatokba költözik. Ezek végét néha költőkamrává szélesíti ki. Ez a tollas „betolakodó” még azt sem várja meg, hogy a gazdák elhagyják járataikat. Jól megfér a tulajdonosokkal, sőt még a csörgőkígyóval is, amelyik néha szintén ezekben a járatokban rejtőzik el.

BITAY ÉVA

Mit gondol...

a rövidcsőrű lile? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

Kvak a parajdi sóbányában

Képzeljétek,
levelet kaptam!

Orosz Alexandra küldte Szilágysomlyóról. Elmesélte parajdi élményeit, és biztított, hogy mutassam be nektek is a híres-neves sóbányát. Teljesítem kívánságát, hiszen már régóta terveztem

a parajdi kirándulást. Lássuk, milyen titkok és szépségek rejtőznek a sóhegy mélyében.

Hargita megyének ezt a részét nem véletlenül nevezik Sóvidéknek. Parajd, Szováta, Sóvárad, Alsó- és Felsősófalva sóhegyei rejtik Európa egyik legnagyobb sótartalékát, több száz évre elegendő, kibányászható, tiszta sót. Ez Erdély egyik értékes kincsesládája.

A parajdi sót székely sónak nevezik. Az ókortól máig igen keresett nemcsak itthon, hanem egész Európában. Az erdélyi sóbányászat története a római korig vezethető vissza. A visszavonuló rómaiak után bányáikból az avarok majd a bolgárok termelték ki a sót. Egy idős székely bácsi mesélte nekem, hogy I. István magyar király sószállító hajói 1003-tól rendszeresen közlekedtek a Maroson. A bácsi azt is mesélte, hogy az 1848-as szabadságharc előtti időkben nagyon elterjedt a sócsempészet. A csempészek házról-házra járva féláron kínálták a kicsi sótömböket. Miután visszaszorították a csempészetet, a termelés 90 000 mázsára ugrott fel. Mostanság a több tonnát is elérheti.

Mire használjuk a sót? Finomítva ételünk lelke, sava-borsa. A sólámpának, fürdősónak, sószappannak, sópárnának, sópipának gyógyhatása van. Télen sót szórnak az útra, a járdára, hogy ne csússzon.

1770-ben nyitották meg a József-bányát, később a Nándor-bányát, az Erzsébet-bányát, a Dózsa György-bányát és 1991-ben a Telegdy-bányarészleget, amelyben ma is folyik a kitermelés.

Ahonnán a sót kivágták, folyosók, kamrák, termek keletkeznek a föld mélyében. Ezeknek egy részét, ahol nem folyik munka, látogathatóvá alakították.

A kezelések 1960-ban kezdődtek el a Dózsa György-bánya termeiben Telegdy Károly bányaigazgató és Dr. Veres Árpád orvos jóvoltából. A lengyelországi wieliczikai Szent Kinga-bánya kutatási eredményeire alapozva Parajdon is eredménnyel kezdték gyógyítani a légúti betegségeket.

A 120 méteres mélységben kiképzett kezelési és látogatási termekhez több mint egy kilométer hosszú, szűk, sötét út vezet, amelyben épp csak elférnek a bányavállalat buszai. A bejárattól indulunk, a Jó szerencsét! bányásköszöntés kíséri.

A buszból kiszállva kellemes sóillat fogad. Alexandra azt is megírta nekem, hogy 245 lépcső vezet le a sóterembe, ahol a hőmérséklet állandó, 16 C fok. A gyógyuláshoz napi négy órát ajánlott a mélyben tölteni. Hangulatos világítás, szellőztetőrendszer, gondos orvosi felügyelet várja a betegeket, a gyerekeket játszótér, a sportra vágyókat asztalitenisz. Padok, nyugágyak, büfék, kávézók, kiállítások, művészi előadások teszik kellemesebbé az itt-tartózkodást.

Nemcsak a testünket, hanem a lelkünket is ápolhatjuk a parajdi sóbányában. A Nepomuki Szent János-kápolnát 1993-ban, a szent 1 tonnás szobrát 1999-ben szentelték fel. Szekeres Lajos, nyugalmazott bányász faragta.

Felfele már „csak” 187 lépcsőfokot kell megmászunk a buszig.

Küldjétek ti is beszámolót: hol jártatok, milyen tájakat, növényeket, állatokat figyeltetek meg. Szeressétek, és védjétek a természetet. BRRREEEKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Stich Andrea,
Marosvásárhely

Gocz Kristóf László,
Kovácszna

Mészáros Rebeka,
Csikmadaras

Rejtvénypályázat

Simon Emil februári versének hiányzó soráért vagy a túloldalon levő keresős-kihúzos rejtvény megfejtéséért könyvjutalmat kap öt szerencsés rejtvényfejtő a beküldők közül. Postázd mielőbb!

A Rejtvénykirály

Február felölti fekete csizmáját,
ballag a réteken, folyókon is átvág.
.....,
kikelnek, s rohannak vadul füttyörészve.

Gombkötő Gréta Odett,
Szászrégen

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része

8. Jánosi László névjegye

9. IS!

10. Eleven

12. Raggal ellátott

13. Ritka fiúnév

15. Patás állat

16. Vámszélek!

17. Ilyen a panasz szava

18. Kétjegyű mássalhangzó

19. Bátor Iván névjegye

20. Olasz búcsú (ADIO)

22. Téli csapadék eltakarítására szolgáló gép

25. Részben ittmarad!

26. Az szükséges (két szó)

28. Mofarok!

FÜGGŐLEGES

2. Viselkedési szabályok összessége

3. Ellenben

4. Egresszemek!

5. Délceg legény, huszár

6. Építőjáték

7. ÉSO

8. A megfejtés 2. része

11. Strázsa

14. Becézett erdei állat

18. Rejtély, talány

19. Hátvéd a fociban régiesen (BEKK)

21. Dénes Tamás névjegye

23. Majdnem ózon!

24. Nem mögé

27. A széleken les!

VAJNÁR ILONA rejtvénye

1	M	2		N	3	4	5	6	7	P
8										É
10			11		12					
13				14		15				N
16				17		O			18	
	I		19				20	21		
22		23			24			25		
26						27			28	
	R				F			Z		E

Nyertesek

A novemberi rejtvénypályázat megfejtése: *Deres hajnalokon didereg a csillag.* Nyertesek: **Vékony Zselyke**, Szatmárnémeti; **Szilágyi Andrea**, Balázsfalva; a **székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum II. A**; a **sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceum III. C osztálya**; az **avasúvjárosi III. B osztály**.

L	Ú	D	A	S	M	A	TY	I
E	P	A	K	C	A	L	A	M
K	F	I	E	H	Ü	É	B	F
I	R	L	R	Ó	S	F	A	R
P	V	U	K	O	Ü	I	B	A
I	B	A	L	U	S	A	I	K
S	B	A	M	B	I	K	L	K
C	Ó	Z	I	S	C	N	A	J
Ó	K	C	A	M	I	C	I	M

Az itt felsorolt mesefigurákat keresd meg a betűhálóban (vízszintesen, függőlegesen, átlósan bármilyen irányban összeolvashatod a betűket), húzd ki őket, a megmaradt 10 betűből pedig olvasd ki a megfejtést, egy újabb mesehős nevét.

ALI BABA
BALU
BAMBI
CSIPIKE
FRAKK
JANCSI
LÚDAS MATYI

MALACKA
MICIMACKÓ
ÓZ
PIROSKA
SŰSŰ
VUK

Találd ki!

1

Szász Orsolya,
Szászfőregén

Jánosi Johanna, Nagysármás,
Demény Eszter, Szováta:

1. Városnál kisebb település
2. Ha becézik, akkor Annus
3. Ravasz állat
4. Római szandál
5. Kerek gyümölcs
6. Tapsifüles
7. Vándormadár

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7		LY	

1		
2		
3		
4		
5		

2

Czellecz Andrea, Szováta:

1. Eladó termék
2. Szemével érzékel
3. Menyasszony
4. Ollós állat
5. Kitűzött pont, ahova el szeretnénk jutni

– Megálljatok, ide a zsákmánnyal!

– De biztos úr, mi csak rablónak öltözött farsangolók vagyunk!

– Én viszont rendőrnek öltözött rabló vagyok!

.....

- Nagyon fázik a kezem.
- Dugd a zsebedbe.
- Nem fér be. Ott van a kesztyűm.

.....

– Miért nem látjuk tavasszal a hóembert?

– Mert beleolvad a környezetébe.

.....

Nagyon hideg lehet odakint, mert a hóemberek tábornözet gyűjtöttek...

3

Töltsd ki a hálót a meghatározások szerint, majd a megjelölt négyzetekben levő betűkből fentről lefele haladva olvasd össze a téli szót. Vajon mire mondják?

1. Macska 2. Piros és kék keveréke 3. Sírhalom 4. Dal, nóta 5. Csípős (megjegyzés) 6. Innivaló 7. Asztal kihúzható része 8. Üresen szól 9. Szerszám 10. Kis korában ebihal 11. Gabonafajta 12. Áll alatti zsírpárna 13. Ravasz állat 14. Ehetővé válik a gyümölcs 15. Méretre levág

1			
2			
3	A		
4			
5	P		S
6			L
7		Ó	
8	K		G
9	F	O	
10	É		
11	B		
12		K	
13			
14		I	
14	S		

4

Fodor Andrea, Marosvásárhely: Milyen betűket fedezel fel a pillangó szárnyának mintái között? Alkoss szót belőlük.

Szólj, szám!

1. Ne hallgass a füledre! Egészítsétek ki a következő szavakat a hiányzó k vagy g, s vagy zs, z vagy sz, p vagy b mássalhangzóval: lö__dös, bu__dácsol, bici__li, babu__gat, kere__gél, e__dekel, nehe__tel, a__tán, do__hat, csa__zott, ké__zel.

2. Kedves szüleim, fáznak a füleim... Már a tévében, a könyvekben is többes számban használják. Pedig a páros testrészek egyetlen egészet alkotnak, ezért a magyarban egyes számban használjuk őket. Ha egyikről beszélünk, az csak egy fél. Javítsátok ki az alábbi mondatok hibáit. Lehunyta szemeit. Egyik lábára sántít. Kitartha szárnyait. Egy térdre ereszkedett előtte. Ölelő karjaiba zárta. Ugráljunk egy lábon.

3. Mértéktartó, letisztult nyelvünk nem szereti a túlzásokat. Melyik közmondásunk utal erre? A következő szavak pozitív értelműek, de eltúlozva negatívvá válnak. Képzők segítségével alakítsátok túlzóvá a jelentésüket: okos, tudós, érzelmes, fontos, kíváncsi.

.....
Novemberi megfejtések: 1. és 2. Bod-nár (hordókészítő), bog-nár (szekérgyártó), csa-pó (gyapjút dolgoz fel), csiz-ma-dia (csizmát varr), kal-már (kereskedő), öt-vös (fém-ből készit ékszereket), ta-kács (szövőmester), tí-már (bőr-cserző), var-ga (cipőt varr), vin-cel-lér (szőlős, borpince felügyelője).

3. **Hogyne** mennék a karneválra! Álarcot teszek, **hogy ne** ismerj meg. **Hogyhogy** nem sportolsz? **Hogy, hogy nem, egyszercsak** megjelent Csipike. Nem próbálok kétszer, **egyszer csak. Egyszer csak** sikerülni fog. **Nyertesek:** Gergely Linda, Szászrégen; a marosvásárhelyi L. Rebreanu Iskola III. D; a kézdívásárhelyi Molnár Józsiás Iskola III. B osztálya.

Szó-móka

- Hogyan ragozzuk a kört?
- Körén, körte...

- .....
 Csenge, füled cseng-e?
 Johanna – Roszhanna
 Fanni – Puffanni
 Adél – Areggel
 Tejföl – tejele
 Kifli – befli
 Zsömle – zsömföl
 Alma – alholnap

MASZAT MŰVÉSZ a FÁRAÓK FÖLDJÉN

Múlt hónapban a barlangrajzok-ról meséltem, amelyek megelőzték az írást. Az ókori Egyiptomban, az egyik legrégebbi ismert írásbeliséggel rendelkező területen a kép és az írás együtt jelent meg ötezer évvel ezelőtt. Apró jelekből, ember, állat, madár, kígyó, növény, ház leegyszerűsített rajzaiból állt az írás. Ezek a képecskék (hieroglifák) egy-egy betűt vagy fogalmat jelentettek. A hieroglifa tehát rajzos szimbólum, eredeti alakjában mindig konkrét tárgy vagy élőlény rajza volt, később egyre vázlatosabbá, elvontabbá vált.

A képirás megfejtése nem volt könnyű dolog. Rengeg fejtörést okozott a titok, míg 1822-ben egy francia tudós, Jean-François Champollion-nak sikerült megfejtenie a hieroglifákat.

Azóta sok érdekes dologra fény derült. Az uralkodók emlékét, a fáraók életét, szokásait, hitvilágát számos szobor és falfestmény őrzi. Az egyiptomi festők szigorú szabályok szerint festettek. Például mindent abból a szögéből rajzoltak, ahonnan a legkönnyebb volt felismerni. A fejet, a lábat és a karokat oldalról, a mellkast pedig szemből, a legnagyobb felület törvénye szerint ábrázolták.

Több Istenben hittek, akiket gyakran embertestű, állatfejű lényekként képzeltek el. Ilyen a Szfinx szobor is. Az oroszlán és a többi állat – sakál, sólyom, macska, kutya, krokodil, kobra és keselyű – mind az uralkodó istenség hatalmát és erejét jelképezte.

A fáraót is Isten fiaként tisztelték. A fáraók temetkezési helye, a piramis gúla alakja isteni hatalmukat és származásukat jelképezte. A gízai piramisokat 4500 éve illesztették össze kötőanyag nélkül, s ma is stabil mértani formát alkotnak.

Az egyiptomi „frontális” ábrázolásmód szigorú szabályai 3000 év alatt alig változtak

Készíts rajzot az ókori egyiptomiak stílusában, vagy készíts farsangi fáraó maszkot, jelmezt.

Havonta!
3 díjat!
sorsolás

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Novemberben a vonalakkal játszottunk. Szép rajzukért könyvjutalmat kapnak: a szászrégeni A. Maior Iskola IV. B osztálya (Farkas Márta Edina rajza – 1); árpádi olvasóink (Kovács Deneira rajza – 2); Bartha László, Gyergyószentmiklós (3).

1

2

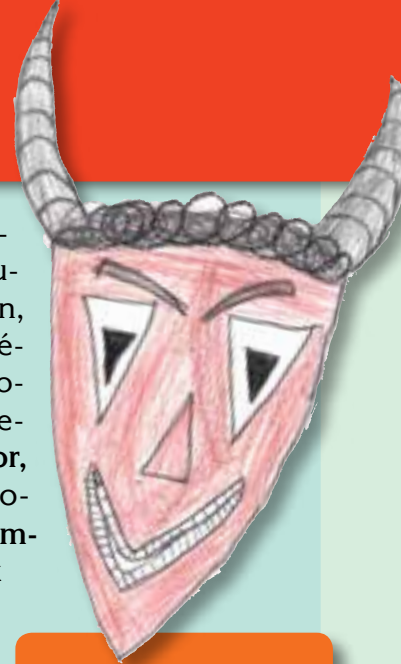

3

Levelező

A karneválon minél ötletesebb álarcunkat, a mindennapokban igazi arcunkat igyekezünk megmutatni. Mi örvendünk akkor is, ha mókás maszkban, akkor is, ha valódi mosolyokkal küldtök fényképet magatokról. Csak éppen küldjétek! Különben hogyan kerülhetnétek be a Napsugárba? Akik már levelezőtársaink: **Török Nikolett Barbara**, Zilah; **Simény Nándor**, Marosszentgyörgy; **Lukács Péter**, Zetelaka; **Veress Lilla**, **Sárosi Virág**, Kolozsvár; **Nagy Enikő**, Csíkkozmás; **Földvári Anette**, Torda; **Berekméri Zsombor**, Sáromberke; **Tóth Klaudia**, **Dávid Róbert**, **Sólyom Márk Lénárd**, Marosvásárhely; **Albert Zoltán**, Barót; **Boda Zsanett**, Sarmaság; **Sükösd Kata**, Korond; **Bagoly Andrea**, Kovászna; **Mátéfi Katalin Zsuzsanna**, **Szőke Renáta**, Küküllőszéplak; **Vachter Márkó**, Mezőfény; **Rákos Arnold**, Avasújváros; a **szatmárnémeti Bălcescu-Petőfi Iskola III. C**, a **Hám János Iskola IV.**; a **nagyvárad** D. Cantemir Iskola III. D, IV. E, a **Szacsvay Imre Iskola III. J**, a **Szent László Iskola III. A**; a **csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. C**; a **gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola IV. A**, a **Fogarasy Mihály Iskola III. SbS, IV. B**; a **sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola IV. C**, a **Mikes Kelemen Líceum III. C**; a **marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum IV.**, a **L. Rebreanu Iskola III. D, III. E, IV. E**, a **Dr. Bernády György Iskola IV. A és D**, az **Al. Ioan Cuza Iskola IV. E**; a **szászrégeni A. Maior Iskola IV. B osztálya**; az **avasújvárosi III. B**; a **balavásári II.**; a **kendi IV.**; a **csíkmadarasi IV. A**; a **zabolai III. B, IV. B**; a **kovásznai II. B, IV. B**; a **kémeri IV. B**; a **gegesi IV.**; a **krasznamihályfalvi IV.**; a **szentgericei III.**; a **nyárádszeredai IV. C**; a **küküllőszéplaki II-IV.**; a **segesvári IV. C**; a **dési IV.**; a **lővétei IV. B**; a **margittai IV. A**; a **nagykárolyi IV.**; a **sárvásári IV. osztály**; **krasznahorváti, árpádi, szabadkai, mezőfény** olvasóink.

Gross Frigyes Erik,
Marosvásárhely

• **Ferencz Réka** tanítónő **székelyszáldobosi** kisdiákjainak főszezonos farsangi ünnepéről **Nyáguj Kincső** számolt be. Az volt a legszebb, hogy az anyukák is velünk játszottak, és a végén szalagos fánkot sütöttek nekünk – írta Kincső.

• *Kivittük a betegséget, behoztuk az egészséget!* **Molnár-Gál Sarolta** tanító néni mindössze háromfős **lőrincrévi** osztálya, az anyukák és nagymamák a **kiszebábuval** együtt elégették minden gondjukat, majd díszes ágakkal hajtották el a telet, hívták a tavaszt.

Chirilă Andrea Mónika,
Szászrégen

- **Kőrösi Mária tanító néni, a szalárdi Pity-pang Néptáncsoport vezetője** meghatottan mesélt a népi betlehemes játékról, amelyet óvodások és tizenöt éves nagydiákok együtt adtak elő, örömhírt víve az öregek házába, a templomba, a szomszédos falvakba is.

- Milyen boldogak a gyerekek, ha a tanító néni és a szülők is velük táncolnak! Talán erre gondol **Fándly Enikő**, miközben tanítványaival együtt ropja a nagyváradi D. Cantemir Iskola osztálytermében.

- Ez a hó tavalyi, de reméljük, az idén is legalább ekkora hóembert gyúrtak **Györgyi Dalma tanító néni** makfalvi kisdíákjai.

Miclea Andrea Szidónia,
Marosvásárhely

- A szatmárnémeti Dr. V. Lucaciu Iskolában, **Kováts Éva tanító néni** osztályának tavalyi farsangi multságán egy sereg ötletes jelmez, játék, tánc és finom falatok csaltak minden gyermek és felnőtt arcára mosolyt.

- **Kun Tünde Beáta érbogyoszlói magyartanár** arról számolt be, hogy rajz- és meseíróversenyt hirdettek, amelyben a két főhős, Berkenye és Borbolya arcát, történetét kellett megalkotniuk a bogyoszlói és **albisí** gyerekeknek. **Gáti Viktória** ilyenek rajzolta le Berkenyét és Borbolyát.

ÁLL A BÁL, ÁLL A BÁL

Áll a fényes maszkabál,
pörög a szoknya, ropja a láb.
Februárban a farsanghoz kötődik minden
kézimunka és jelmezötlet. Lássuk csak,
mi a divat az idei télvégen.

Addig is, amíg híres balett-táncosok leszünk, hajtogatunk egy csinos, legyező-szoknyás balerinát – gondolták **Mellan Gabriella** tasnádi diákjai, **Szilágyi Jázmin Noémi** és **Újvári Adrienn Brigitta**.

Készíts négy legyezőt, hajtsd kettőbe mindeniket, drót-
fűzővel kapcsold össze őket, majd ragaszd rájuk a bo-
hóc-arcot, kalapot – magyarázzák **Sándor Emőke**

tanítványai a székelyudvar-
helyi Móra Ferenc Iskolából.
A csontváz- és a töklám-
pás-jelmez igazán „élethű”,
csak még az ijesztgetést kell
egy kicsit gyakorolniuk.

Hol érzi otthon magát a bohócnép? A cirkusz-
ban. Farsangi bohócaitok számára készíthet-
tek egy díszes doboz-cirkuszt, mint **Bartha**
Denise tanító néni tordaharasztoni osztálya.

Legyezőből készültek a boszik is **Bunău Irén tanító néni** árpádi osztályában. Találsz közöttük két egyformát?

Nagy Tímea, Fejér Ágota tanító néni zabolai kisdíákja kartonból és pödört papírcsíkból készítette a barátságos tacszó-párost.

Jó játék a fakanálbáb a farsangi mókázáskor vagy bármilyen mese előadásakor. **Kováts Éva tanító néni** osztálya a **szatmárnémeti Dr. V. Lucaciu Iskolában** film és műbőr anyagdarabkába öltöztette a mesehősöket. Kackiás süveg, zseniadrót bajusz és ostor is jár a jelmezhez.

Egységben az erő és a százlábú. **Czirmay Júlia tanító néni** dési osztálya közös jelmezben gyakorolja a „csapatmunkát”.

Irkafirka

Februárban farsang van,
a gyerekek kacagnak.
Érdekesbe öltöznek,
a felnőttek nevetnek.

Fánkokat vásárolnak,
cukormázát nyalogatnak.
Az udvaron tüzet raknak,
szalmabábut meggyújtanak.

László Tamara,
Székelyszáldobos

Rákosy Szilvia, Zilah

Napsi, Napsi, Napsugár,
Gyere, gyere, gyere már!
Minden hónap egy öröm,
Mert a Napsugár jön!

Szántó Vivien,
Marosvásárhely

Kovács Anna, Árpád

Pocsai Eszter, Marosvásárhely

Farsangkor az a jó,
Jön a tavasz, megy a hó.
Farsangi fánk, jaj, de jó,
Éhes maskarásnak való!
Maskarások, jöjjetek,
Farsangi fánkot egyetek!

Bokor Dávid,
Sepsiszentgyörgy

Beköszöntött már a farsang,
Gyertek mulatozni.
Peregjen a dob, szóljon a hang,
Írány gyorsan felöltözni.

Mulassatok ti is velem,
ennyi volt hát a kis versem.
Legyetek most boldogok,
ripp-ropp táncoljatok.

Boros Kriszta,
Sepsiszentgyörgy

Engi Édua,
Gyergyószentmiklós

Molnár-Gál Sarolta lőrincrévi
kisdiákjainak versei:

Hideg, hideg, fagyos hideg,
szobád itt benn milyen meleg!
A hóban szegény cinegék
dideregnek, fáznak még.
De én etetőt vettem,
s a fára kitettem.
A cinegék oda járnak,
és farsangi táncot járnak.

Karsai Izolda

Hétfőn lesz a maszkabál,
mibe öltöztek fel már?
Legyek tündér vagy macska,
vagy tán szép Csipkerózsika?
Ha Csipkerózsika leszek,
szép, hosszú ruhát veszek.
Azzal megyek el a bálba,
az iskolai maszkabálba.

Kiss Helga Mónika

Minden gyerek várta már,
eljött hát a jelmezbál.
A cinegék is eljöttek,
kint a fákon örülnek.
Örülnek, mert van sok étel,
ami nemcsak a mi
hasunkban fér el.
Mi a bálban fánkot eszünk,
nekik finom magot teszünk.

Lupu Ingrid Andreea

Cornea Kincső, Marosfalu

Ne haragudj!
Bocsáss meg!
Szeretném,
hogy bocsáss meg...
Hát megbocsát
a kisgyerek...
Játszottak
és örültek...
Örökkéééé!

Socaciu Man
Dávid Krisztián,
Kolozsvár

Balogh Gabi, Margitta

Mikor a nap felragyog,
Tudom azt, hogy ki vagyok:
Egy csillag, ki felragyog,
Az égen világítok.

A Hold a legjobb barátom,
A Mars a legjobb testvérem,
A kozmosz az ágyacskám,
A párnácskám egy tollpihe.

A takaróm rókabunda,
Az álmom, hogy a földre jussak.
Csillagként ez nem lehetséges,
De örülök, hogy
fényként ragyoglak be.

Albert Zoltán,
Barót

Borbély Tímea sáromberki
negyedikesei írták:

Csipp, csipp, csepp,
ezüst csepp.
Csörren, csurran csendesen.
Csipp, csipp, csepp,
sok-sok csepp.
Ha a nap kisüt melegen,
vízzé válik,
az ereszről lecsepeg.

Mi az?
Rája Krisztina

Tél van, hideg van,
Nyáron pedig meleg van.
Tavasszal virágok nyílnak,
Ősszel a falevelek hullnak.

Kovács Enikő

A domb széle fehér,
Juliska ment a tejért.
Megcsúszott a havas úton,
Pedig mondták, hogy ne fusson.
Anyukája megverte,
Piros lett a feke.
Az anyuka mérges volt,
Finom csokit nem hozott.

Berekméri Zsombor Flórián

Nagymamának van egy tyúkjá,
Tavasszal a macska hozta.
El is múlt a vacsi-remény,
Sajnos megszidódott szegény.

Meg is nőtt a csibe mára,
Cirmosnak lett jó barátja.
Együtt futnak elé s hátra –
A világnak csodájára.

A macskával nem törődik,
Szépen tyúkká cseperedik.
Megnő kontya, csőre, lába,
Nagyot koppint az orrára.

Nagy becsben van ő a háznál,
Cirmos előtt büszkén járkal.
Szegény Cirmos azt gondolja:
„Bárcsak el se hoztam volna”.

Aszalós Dalma,
Nyárádszereda

Izsán Bernadett,
Zabola

Antal Róbert, Szászrégen

Címlap:
KÜRTI ANDREA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SÚC. JUĐ. CLÚJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Szilveszter Adorján a gyergyó-szentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola egyik kis jégkorongozója. Nemcsak megél-megáll a jég hátán, hanem száguldani, sőt küzdeni is tud ilyen „csúszos” pályán, ilyen behemót öltözékben.

A vajaspánkó című népmese
Jakus Henrietta rajza, Mentelek (Magyarország)

Szakács Aranka tanító néni osztálya a marosvásárhelyi Al. I. Cuza Iskolában Bertóti Johanna költővel találkozott, és illusztrálta verseit.

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

A vers ünnep a hétköznapokban, képzeletbeli utazás a szavak szárnyán vagy a csönd fedélzetén - mondotta Cseh Katalin költő a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Kollégiumban tartott találkozón, amelyre Pop Ágnes tanító néni negyedikesei meghívtak minden elemistát, hogy együtt ünnepeljék a Magyar Nyelv Napját.

**Küldj
képet osztályodról!**

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 4 lej, 400 Ft

